

Số: 3811/BC-UBTP15

Hà Nội, ngày 01 tháng 7 năm 2024

BÁO CÁO
việc thực hiện các nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội
về giám sát chuyên đề và chất vấn thuộc lĩnh vực Ủy ban Tư pháp phụ trách

Thực hiện sự phân công của Ủy ban Thường vụ Quốc hội (UBTVQH) tại Kế hoạch số 743/KH-UBTVQH15 ngày 26/02/2024 về “Xem xét việc thực hiện các nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về giám sát chuyên đề và chất vấn từ đầu nhiệm kỳ Quốc hội khóa XV đến hết năm 2023”, Ủy ban Tư pháp (UBTP) kính trình UBTVQH ý kiến thẩm tra về kết quả thực hiện các nghị quyết của UBTVQH (đối với các nội dung thuộc lĩnh vực UBTP phụ trách) như sau:

I. MỘT SỐ VẤN ĐỀ CHUNG

Trong kỳ báo cáo, UBTP được phân công thẩm tra các Báo cáo của Chính phủ, Tòa án nhân dân tối cao (TANDTC), Viện kiểm sát nhân dân tối cao (VKSNDTC) đối với việc thực hiện các yêu cầu thuộc lĩnh vực tư pháp và phòng, chống tham nhũng (PCTN) tại 03 nghị quyết của UBTVQH về hoạt động chất vấn¹. Ngày 12/3/2024, UBTP đã ban hành Kế hoạch chi tiết số 3265/KH-UBTP15 để tổ chức triển khai thực hiện nhiệm vụ. Chính phủ đã có các Báo cáo số 266/BC-CP ngày 21/5/2024, số 287/BC-CP ngày 27/5/2024; VKSNDTC có Báo cáo số 75/BC-VKSTC ngày 23/5/2024; TANDTC có Báo cáo số 42/BC-TANDTC ngày 31/5/2024.

UBTP nhận thấy, các Báo cáo của các cơ quan được xây dựng nghiêm túc, có chất lượng, bám sát Đề cương báo cáo và kịp thời gửi đến UBTVQH, các cơ quan của Quốc hội để thẩm tra theo yêu cầu của Kế hoạch số 743/KH-UBTVQH15. Nhìn chung, các Báo cáo đã phản ánh khá đầy đủ tình hình triển khai thực hiện các nghị quyết của UBTVQH, đã nêu lên những kết quả đạt được, một số tồn tại, hạn chế và nguyên nhân, chỉ ra những nhiệm vụ đang trong quá trình triển khai, những vấn đề cần tiếp tục tập trung lãnh đạo, chỉ đạo giải quyết, khắc phục; trên cơ sở đó đề xuất, kiến nghị các giải pháp nhằm tiếp tục phát huy có hiệu quả công tác bảo đảm an ninh trật tự, phòng chống tội phạm và vi phạm pháp luật, công tác điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án, công tác đấu tranh PCTN trong thời gian tới. Bên cạnh đó, UBTP đề nghị các Báo cáo của các cơ quan cần đánh giá rõ hơn trách nhiệm của người đứng đầu đối với những tồn tại, hạn chế trong việc thực hiện các yêu cầu của các nghị quyết; bổ sung kết quả thực hiện một số yêu cầu tại Mục 4 của Nghị quyết

¹ (i) Tiểu mục 2.1 Mục 2 của Nghị quyết số 572/NQ-UBTVQH15 ngày 18/8/2022. (ii) Các Tiểu mục 3.1, 3.2 và 3.3 của Mục 3; Mục 4 của Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15 ngày 27/3/2023. (iii) Tiểu mục 2.1 Mục 2 của Nghị quyết số 853/NQ-UBTVQH15 ngày 30/8/2023.

số 755/NQ-UBTVQH15²; làm rõ hơn một số công tác trọng tâm để tiếp tục triển khai và cam kết thực hiện trong thời gian tới đối với những nội dung chưa hoàn thành; bổ sung đánh giá về nguyên nhân chủ quan, khách quan của những tồn tại, hạn chế, số liệu minh họa cho một số nhận định, đánh giá trong Báo cáo của Chính phủ về lĩnh vực an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội³.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN CÁC NGHỊ QUYẾT VỀ CHẤT VẤN

1. Nhóm vấn đề thuộc trách nhiệm của Chính phủ về lĩnh vực an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội⁴

1.1. Kết quả đạt được

a) Về yêu cầu thực hiện hiệu quả Nghị quyết số 12-NQ/TW ngày 16/3/2022 của Bộ Chính trị⁵; Nghị quyết số 96/2019/QH14 và các nghị quyết khác của Quốc hội, UBTVQH về công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật

Ngay sau khi Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 12-NQ/TW, Chính phủ đã tập trung chỉ đạo tổ chức triển khai thực hiện⁶; giao Bộ Công an chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành, địa phương thực hiện với những nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm bảo đảm mục tiêu, yêu cầu, chất lượng và tiến độ hoàn thành theo yêu cầu Nghị quyết số 12-NQ/TW⁷; giao nhiệm vụ cho mỗi Công an tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chủ trì xây dựng một đề án, tham mưu trình tỉnh ủy, thành ủy phê duyệt đề án đẩy mạnh xây dựng lực lượng Công an các địa phương nhằm đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới; phấn đấu xây dựng lực lượng Công an nhân dân cơ bản tinh, gọn, mạnh vào năm 2025 và tinh nhuệ, chính quy, hiện đại vào năm 2030.

² Báo cáo của Chính phủ chưa đánh giá kết quả thực hiện yêu cầu của Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15 về “Bố trí kinh phí để đầu tư cơ sở vật chất, trụ sở, trang thiết bị, phương tiện làm việc cho TAND và VKSND thực hiện tốt nhiệm vụ được giao; ưu tiên bố trí kịp thời kinh phí để TAND và các cơ quan hữu quan tổ chức hiệu quả phiên tòa trực tuyến và các đề án đã được phê duyệt”.

- Báo cáo của VKSNDTC chưa đánh giá sâu và đầy đủ một số nội dung theo yêu cầu của Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15 như: Kết quả rà soát, yêu cầu Cơ quan điều tra tích cực xác minh các trường hợp tạm đình chỉ điều tra, nhất là những trường hợp sắp hết thời hiệu truy cứu trách nhiệm hình sự để phục hồi điều tra ngay khi có căn cứ, tránh bỏ lọt tội phạm; kết quả thực hiện các giải pháp nâng cao trách nhiệm và chất lượng tranh tụng của Kiểm sát viên tại phiên tòa, nhất là Kiểm sát viên của VKSND cấp huyện; kết quả hoạt động của Cơ quan điều tra Viện kiểm sát quân sự trung ương...

³ Báo cáo của Chính phủ đánh giá kết quả thực hiện các chỉ tiêu theo Nghị quyết số 96/2019/QH14 của Quốc hội đều hoàn thành trở lên; đánh giá “tai nạn giao thông giảm về số vụ và số người chết”... nhưng chưa có số liệu minh họa cụ thể.

⁴ Tiêu mục 2.1 Mục 2 của Nghị quyết số 572/NQ-UBTVQH15 ngày 18/8/2022.

⁵ Nghị quyết số 12-NQ/TW ngày 16/3/2022 của Bộ Chính trị khóa XIII về “Đẩy mạnh xây dựng lực lượng Công an nhân dân thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới”.

⁶ Chính phủ đã ban hành Nghị quyết số 05/NQ-CP ngày 14/02/2023 ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 12-NQ/TW.

⁷ Triển khai Nghị quyết số 12-NQ/TW của Bộ Chính trị và Nghị quyết số 05/NQ-CP của Chính phủ, Bộ Công an xác định rõ mục tiêu, lộ trình xây dựng lực lượng Công an nhân dân đến năm 2025 và từ năm 2026 đến 2030 (04 lộ trình thực hiện: Hoàn thiện hệ thống pháp luật; Thực hiện chỉ tiêu trên các mặt hoạt động cơ bản; Xây dựng lực lượng CAND; Bảo đảm hậu cần, kỹ thuật); xác định 06 hệ lực lượng Công an nhân dân tiến thẳng lên hiện đại vào năm 2025 (gồm: Cơ yếu; An ninh; Cảnh sát cơ động; Kỹ thuật nghiệp vụ; An ninh mạng và đấu tranh phòng, chống tội phạm công nghệ cao); xây dựng 22 đề án thành phần phát triển, hiện đại hóa các lĩnh vực, hệ lực lượng (gồm: 04 Đề án về lĩnh vực công tác tổ chức, cán bộ; 11 Đề án hiện đại hóa các hệ lực lượng; 05 Đề án về lĩnh vực chung; 02 Đề án hiện đại hóa).

Chính phủ đã chỉ đạo Bộ Công an chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành, địa phương tiếp tục chủ động từ sớm, từ xa, nắm, phân tích, dự báo sát tình hình thế giới và khu vực để kịp thời tham mưu, ban hành nhiều văn bản chỉ đạo, tổ chức thực hiện các chủ trương, đối sách phù hợp; chỉ đạo các bộ, ngành, địa phương huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn dân trong bảo đảm an ninh, trật tự, an toàn xã hội, thực hiện có hiệu quả các phương án tăng cường phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật về an ninh, trật tự, tập trung giải quyết các vụ việc khiếu nại, tố cáo, mâu thuẫn trong nội bộ nhân dân ngay từ cơ sở. Bộ Công an và các bộ, ngành hữu quan tiếp tục thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 96/2019/QH14 và các nghị quyết khác của Quốc hội, UBTVQH liên quan đến công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật. Qua đó, hầu hết các chỉ tiêu được Quốc hội giao trong Nghị quyết số 96/2019/QH14 đều đạt hoàn thành trở lên⁸. Thường xuyên rà soát, kịp thời kiện toàn các Ban chỉ đạo và đẩy mạnh thực hiện các Chương trình phòng, chống tội phạm, phòng, chống ma túy và mua bán người giai đoạn 2021-2025; tăng cường, nâng cao vai trò trách nhiệm, xử lý trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương để xảy ra tình hình tội phạm kéo dài, hoạt động lộng hành hoặc bao che cho tội phạm.

b) Về yêu cầu hoàn thiện chính sách, pháp luật về bảo đảm an ninh, trật tự, an toàn xã hội, đáp ứng yêu cầu của thực tiễn

Chính phủ đã tích cực hoàn thiện chính sách, pháp luật về bảo đảm an ninh, trật tự, an toàn xã hội⁹. Các văn bản quy phạm pháp luật được Quốc hội, UBTVQH, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ ban hành đều phù hợp với Hiến pháp, đáp ứng được yêu cầu bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội trong tình hình mới, được rà soát, kiểm tra và tự kiểm tra, hệ thống hóa thường xuyên và đảm bảo tính khả thi, thống nhất của hệ thống pháp luật. Chính phủ đã chỉ đạo tập trung rà soát, khắc phục sơ hở, bất cập trong cơ chế, chính sách, pháp luật để PCTNTC; tiếp tục nghiên cứu, sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện pháp luật, nhất là trên các lĩnh vực hình sự, thi hành tạm giữ, tạm giam, tổ chức cơ quan điều tra hình sự, phòng, chống mua bán người, trật tự, an toàn giao thông, phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ..., góp phần phức đáp yêu cầu của thực tiễn trong phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật về an ninh, trật tự. Đề xuất, xử lý trách nhiệm của cá nhân, tập thể trong việc chậm, nợ ban hành văn bản quy phạm pháp luật quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành luật, nghị quyết của Quốc hội, nghị quyết của UBTVQH. Thường xuyên rà soát, củng cố, kiện toàn bộ máy, cán bộ làm công tác

⁸ Trong đó, tổng số vụ án được phát hiện tăng so với cùng kỳ, tỷ lệ điều tra, khám phá các vụ án hình sự về xâm phạm trật tự xã hội, các vụ án rất nghiêm trọng và đặc biệt nghiêm trọng, số vụ tai nạn giao thông giảm về số vụ và số người chết...

⁹ Chính phủ đã trình Quốc hội thông qua Luật Căn cước, Luật Lực lượng tham gia bảo vệ an ninh, trật tự ở cơ sở; 01 Nghị quyết của Quốc hội; 01 Nghị quyết của UBTVQH. Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ và các bộ, ngành đã ban hành 02 Nghị quyết; 11 Nghị định; 02 Quyết định của Thủ tướng Chính phủ. Các bộ, cơ quan ngang bộ đã ban ngành 83 Thông tư và phối hợp ban hành 03 Thông tư liên tịch. Hiện nay, Bộ Công an đang chủ trì tham mưu với Chính phủ xây dựng 05 dự án Luật⁹ và lập đề nghị xây dựng 04 dự án Luật.

pháp chế theo hướng tinh, gọn, mạnh.

c) Về yêu cầu đẩy mạnh công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật

Các bộ, ngành, địa phương đã quyết liệt thực hiện đồng bộ các giải pháp nhằm kiểm chế sự gia tăng các loại tội phạm và vi phạm pháp luật. Công tác phòng, chống tội phạm về trật tự xã hội được tăng cường¹⁰; tích cực đấu tranh có hiệu quả với những phương thức, thủ đoạn tội phạm mới nổi lên trên các tuyến, địa bàn trọng điểm; tổ chức tấn công, trấn áp quyết liệt các loại tội phạm, nhất là tội phạm có tổ chức, tội phạm có yếu tố nước ngoài, tội phạm xuyên quốc gia, tội phạm sử dụng vũ khí, vật liệu nổ để gây án, “tín dụng đen”¹¹, mua bán người¹², xâm hại trẻ em... Công tác phòng, chống tội phạm về kinh tế, tham nhũng, buôn lậu tiếp tục được phát huy; chủ động nhận diện, phát hiện phương thức, thủ đoạn phạm tội mới trong các hoạt động kinh tế¹³; đẩy nhanh tiến độ điều tra, xử lý các vụ án, vụ việc kinh tế, tham nhũng thuộc diện Ban Chỉ đạo Trung ương về PCTNTC theo dõi, chỉ đạo¹⁴. Công tác phòng, chống tội phạm về ma túy tiếp tục được quan tâm¹⁵ và đạt được nhiều kết quả đáng ghi nhận¹⁶. Công tác phòng, chống tội phạm về môi trường, vệ

¹⁰ Gắn trách nhiệm của người đứng đầu Công an các đơn vị, địa phương nếu để xảy ra tình hình tội phạm, vi phạm pháp luật liên quan đến “tín dụng đen” diễn biến phức tạp tại địa bàn, lĩnh vực phụ trách.

¹¹ Các bộ, ngành, địa phương tổ chức thực hiện có hiệu quả Công điện số 766/CD-TTg ngày 24/8/2023 của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường các giải pháp phòng ngừa, ngăn chặn, xử lý hoạt động “tín dụng đen”; nhất là tăng cường giải pháp đấu tranh hiệu quả với các hình thức “tín dụng đen” qua mạng xã hội, các ứng dụng (app), trang mạng (website) và kịp thời phát hiện những địa bàn phức tạp, các cơ sở kinh doanh, doanh nghiệp, cá nhân, đối tượng, băng nhóm hoạt động “tín dụng đen”.

Trong năm 2023, lực lượng Công an đã phát hiện, xử lý hơn 1.600 vụ liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”, trong đó hơn 900 vụ cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự.

¹² Theo thống kê của Ban chỉ đạo phòng, chống tội phạm của Chính phủ (Ban chỉ đạo 138/CP), trong quý I/2024, lực lượng chức năng đã phát hiện, khởi tố mới 20 vụ/40 đối tượng phạm tội mua bán người, tăng 17,6% so với cùng kỳ (nguồn: <https://www.bocongan.gov.vn/tin-tuc/luc-luong-chuc-nang-da-phat-hien-khoi-to-moi-40-doi-tuong-pham-toi-mua-ban-nguoi>).

¹³ Đẩy mạnh thanh tra hành chính, kiểm tra chuyên ngành nhằm chấn chỉnh quản lý, kiến nghị hoàn thiện cơ chế, chính sách pháp luật trên nhiều lĩnh vực, góp phần phòng ngừa tội phạm về kinh tế, tham nhũng, buôn lậu. Tăng cường phát hiện, điều tra xử lý nghiêm các hành vi tham nhũng, tiêu cực trong các lĩnh vực với phương châm “rõ đến đâu, xử lý đến đó”, “không có vùng cấm, không có ngoại lệ”, “xử lý một vụ cảnh tỉnh cả vùng, cả lĩnh vực”; quyết liệt áp dụng các biện pháp nhằm thu hồi tài sản bị thất thoát, chiếm đoạt trong các vụ án tham nhũng, kinh tế, chức vụ.

¹⁴ Đã phát hiện 10.962 vụ phạm tội về trật tự quản lý kinh tế (nhiều hơn 18,86%), 1.318 vụ phạm tội về tham nhũng và chức vụ (nhiều hơn 48,25%). Khởi tố 1.222 vụ với 3.006 bị can.

¹⁵ Chính phủ đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo, hướng dẫn, đôn đốc, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc để thực hiện có hiệu quả Luật Phòng, chống ma túy năm 2021; tổ chức Hội nghị trực tuyến toàn quốc chỉ đạo tăng cường các giải pháp phòng, chống ma túy; triển khai Tháng hành động phòng chống ma túy năm 2023; xây dựng và triển khai Chương trình phòng, chống ma túy trong thanh, thiếu niên đến năm 2030...

¹⁶ Lực lượng Công an, Bộ đội biên phòng, Cảnh sát biển, Hải quan đã triển khai các phương án, kế hoạch phòng ngừa, đấu tranh, trấn áp tội phạm về ma túy trên các tuyến, địa bàn trọng điểm, khu vực biên giới, cửa khẩu và trên biển. Toàn quốc đã phát hiện 47.727 vụ (tăng 6,20%), 78.177 đối tượng (tăng 0,37%) phạm tội về ma túy; khởi tố mới 44.973 vụ, 66.622 bị can; thu giữ hơn 10.005 kg heroin, 229.951 kg và hơn 4 triệu viên ma túy tổng hợp, 20.893 kg thuốc phiện, gần 8 tấn cần sa.

Phát hiện nhiều hội, nhóm trên không gian mạng có hành vi lôi kéo, tổ chức và khuyến khích sử dụng trái phép chất ma túy. Những hội, nhóm này có đông thành viên tham gia và đăng bài mua bán trái phép chất ma túy hoặc cho thuê địa điểm để tổ chức sử dụng trái phép chất ma túy trên nền tảng Facebook.

sinh an toàn thực phẩm có nhiều chuyên biến¹⁷, từng bước nâng cao trách nhiệm quản lý nhà nước và đấu tranh phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật lĩnh vực này, nhất là trong lĩnh vực quản lý hóa chất độc hại, bảo vệ an ninh nguồn nước; tăng cường phát hiện, xử lý nghiêm các hành vi sản xuất, chế biến, kinh doanh thực phẩm không đảm bảo an toàn thực phẩm; xả nước thải, khí thải, chất thải gây ô nhiễm môi trường; thăm dò, khai thác, chế biến, kinh doanh sử dụng và xuất khẩu trái phép khoáng sản; bảo vệ động vật hoang dã, nguy cấp, quý hiếm; bảo vệ và phát triển rừng. Công tác phòng, chống tội phạm trong lĩnh vực công nghệ thông tin, mạng viễn thông tiếp tục được chú trọng¹⁸; đã tổ chức triển khai các biện pháp phòng ngừa, đấu tranh với các hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên mạng viễn thông, mạng internet, mạng xã hội¹⁹; đẩy mạnh hợp tác quốc tế, tích cực trao đổi, học hỏi kinh nghiệm trong công tác bảo đảm an ninh mạng.

d) Về yêu cầu nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác điều tra, xử lý tội phạm

Trong kỳ báo cáo, việc tiếp nhận, xử lý tố giác, tin báo tội phạm, kiến nghị khởi tố tiếp tục được quan tâm²⁰, cơ bản thực hiện đúng quy định của pháp luật; cơ quan điều tra các cấp tích cực phối hợp chặt chẽ với Viện kiểm sát tiến hành phân loại, xử lý và giải quyết những khó khăn, vướng mắc trong công tác này; Công an cấp xã triển khai thực hiện tốt thẩm quyền tiếp nhận, kiểm tra, xác minh sơ bộ tố giác, tin báo về tội phạm, góp phần giảm tải cho Cơ quan điều tra cấp huyện. Việc khởi tố, điều tra, xử lý tội phạm tiếp tục được tăng cường²¹, cơ bản tuân thủ nghiêm túc các yêu cầu, nhiệm vụ và các quy định của pháp luật liên quan, có sự giám sát chặt chẽ của Viện kiểm sát các cấp. Bộ Công an đã triển khai việc kiện toàn tổ chức bộ máy của các đơn vị thuộc Cơ quan điều tra các cấp theo hướng tinh, gọn bên trong từng cơ quan điều tra, kết hợp giữa chức năng phòng ngừa và điều tra tố tụng trong cùng một đơn vị cấp đội, cấp phòng.

đ) Về yêu cầu tăng cường quản lý nhà nước về an ninh, trật tự an toàn xã hội

Công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự an toàn xã hội thời gian qua

¹⁷ Toàn quốc đã phát hiện, xử lý 9.511 vụ phạm tội về môi trường (nhiều hơn 17,14%); khởi tố 892 vụ (nhiều hơn 27,24%), 1.186 bị can (nhiều hơn 21,92%).

¹⁸ Bộ Công an chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành tập trung hoàn thiện dự thảo Nghị định xử phạt vi phạm hành chính trên lĩnh vực an ninh mạng, dự thảo Nghị định điều kiện kinh doanh sản phẩm, dịch vụ an ninh mạng và 02 nghị định này được dự kiến trình Chính phủ trong tháng 6/2024.

Cục An ninh mạng và phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao đã triển khai đồng bộ lực lượng, phương tiện nghiệp vụ nắm tình hình 24/7 trên không gian mạng, tổ chức hơn 10.000 lượt thu tin, kiểm soát gần 28.000 mục tiêu nhân sự cấp cao, các cơ quan, đơn vị trọng yếu về ngoại giao, quốc phòng, an ninh, tình báo của đối phương, đối tượng.

¹⁹ Năm 2023, phát hiện, xử lý hơn 7.100 vụ lừa đảo chiếm đoạt tài sản, trong đó hơn 3.200 vụ lừa đảo trên không gian mạng.

²⁰ Theo Báo cáo, lực lượng chức năng đã thụ lý giải quyết 267.942 tin báo, tố giác tội phạm, kiến nghị khởi tố; trong đó số tiếp nhận mới là 217.666 tin báo, số phục hồi là 26.858, số tồn từ kỳ thống kê trước chuyển sang là 23.453. Đã giải quyết 237.070 tin báo, tố giác tội phạm, kiến nghị khởi tố; trong đó, số khởi tố 127.412, không khởi tố 73.955; số tin báo, tố giác tội phạm, kiến nghị khởi tố tạm đình chỉ giải quyết là 35.703 trường hợp; tỷ lệ xử lý, giải quyết đạt 88,49%.

²¹ Cơ quan điều tra các cấp đã khởi tố mới 163.373 vụ, 248.461 bị can. Kết thúc điều tra, đề nghị truy tố 133.358 vụ, 232.716 bị can. Cơ quan điều tra các cấp đã tạm đình chỉ điều tra 28.907 vụ, 4.863 bị can.

được đẩy mạnh và đạt được một số kết quả quan trọng. Công tác quản lý nhà nước về bảo đảm trật tự, an toàn giao thông được duy trì²²; quyết liệt triển khai đồng bộ các giải pháp bảo đảm trật tự, an toàn giao thông, trong đó chú ý vào các giải pháp nâng cao hiệu quả tuần tra, kiểm soát, xử lý vi phạm trật tự, an toàn giao thông²³, tạo được dấu ấn lan tỏa trong toàn xã hội. Công tác quản lý nhà nước về phòng cháy, chữa cháy tiếp tục được chú trọng²⁴; chủ động phối hợp với các bộ, ngành, địa phương rà soát, tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc trong phòng, cháy, chữa cháy tạo điều kiện cho hoạt động sản xuất, kinh doanh; tổ chức tổng rà soát toàn quốc các cơ sở thuộc diện quản lý về phòng cháy, chữa cháy, kiên quyết xử lý các vi phạm²⁵; tập trung tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong công tác thẩm định, nghiệm thu và nghiên cứu sửa đổi, bổ sung các văn bản quy phạm pháp luật, tiêu chuẩn, quy chuẩn về phòng cháy, chữa cháy; đẩy mạnh các biện pháp phòng ngừa, ngăn chặn cháy lớn, cháy gây hậu quả rất nghiêm trọng, đặc biệt nghiêm trọng.

1.2. Một số tồn tại, hạn chế

a) Trong công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật

- Tình hình tội phạm, vi phạm pháp luật về trật tự xã hội có chiều hướng gia tăng²⁶; các loại tội phạm về “tín dụng đen”, cho vay lãi nặng, rửa tiền, đòi nợ thuê vẫn tiếp tục diễn biến phức tạp; nổi lên là tình trạng núp bóng doanh nghiệp, công ty luật...đề đòi nợ thuê²⁷. Tội phạm mua bán người có sự thay đổi về phương thức, thủ đoạn và địa bàn²⁸; tiềm ẩn nhiều nguy cơ cao như lừa bán nạn nhân để làm việc trong những lĩnh vực kinh doanh dịch vụ nhạy cảm, cưỡng bức lao động... nhưng

²² Theo Báo cáo, Chính phủ đã tham mưu ban hành và tổ chức thực hiện Chỉ thị số 23-CT/TW ngày 25/5/2023 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về tăng cường công tác bảo đảm trật tự, an toàn giao thông trong tình hình mới. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, khoa học công nghệ, góp phần nâng cao hiệu quả công tác bảo đảm trật tự, an toàn giao thông.

²³ Tập trung xử lý vi phạm theo 05 nhóm vấn đề (nồng độ cồn, ma túy, chở quá tải, coi nói thành, thùng xe, vi phạm tốc độ)

²⁴ Theo Báo cáo, Chính phủ đã tổ chức thực hiện có hiệu quả Kết luận số 02-KL/TW ngày 18/5/2021 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về tiếp tục tổ chức thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 47-CT/TW ngày 25/6/2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng cháy, chữa cháy và Nghị quyết số 99/2019/QH14 ngày 27/11/2019 của Quốc hội về thực hiện chính sách, pháp luật về phòng cháy, chữa cháy.

²⁵ Quyết liệt tạm đình chỉ, đình chỉ công trình, dự án có vi phạm pháp luật về phòng cháy, chữa cháy, nhất là các công trình đưa vào hoạt động khi chưa được nghiệm thu về phòng cháy, chữa cháy; xử lý tổ chức, cá nhân, trách nhiệm người đứng đầu vi phạm pháp luật về phòng cháy, chữa cháy. Từ 18/8/2022 đến 31/3/2024, các cơ quan chức năng đã xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực PCCC và CNCH đối với 51.266 trường hợp, tổng số tiền phạt 744,93 tỷ đồng, tạm đình chỉ 5.880 cơ sở, đình chỉ 5.175 cơ sở.

²⁶ Toàn quốc xảy ra 99.184 vụ phạm tội về trật tự xã hội (tăng 20,10%), làm 1.961 người chết (tăng 6,02%), 15.829 người bị thương (tăng 12,66%), thiệt hại tài sản khoảng 19.721.602 triệu đồng (tăng 83,60%).

²⁷ Công an tỉnh Tiền Giang triệt phá vụ lợi dụng danh nghĩa Công ty Luật TNHH Pháp Việt để hoạt động đòi nợ thuê cho các ngân hàng, công ty tài chính; Công an TP. Hà Nội triệt phá vụ lợi dụng danh nghĩa Công ty TNHH Mua bán nợ DSP dưới hình thức thành lập 7 Công ty khác nhau để hoạt động đòi nợ thuê; Công an TP. Hồ Chí Minh phát hiện, xử lý hơn 250 vụ, triệt xóa 27 App cho vay “tín dụng đen”...

²⁸ Tội phạm mua bán người trong nội địa nhằm bóc lột sức lao động, bóc lột tình dục gia tăng mạnh. Năm 2022, đã phát hiện, điều tra 41 vụ/136 đối tượng mua bán người trong nội địa, lừa bán 110 nạn nhân, chiếm trên 45% tổng số vụ; Quý I/2023, đã phát hiện, điều tra 28 vụ/99 đối tượng mua bán người trong nội địa, chiếm 50% tổng số vụ (Báo cáo số 537/BC-BCA-V01 ngày 17/4/2023 của Bộ Công an).

chưa được quan tâm, phòng ngừa và phát hiện, xử lý kịp thời²⁹. Tình trạng nạn nhân bị lừa ra nước ngoài với thủ đoạn “việc nhẹ, lương cao” được đưa vào các cơ sở phục vụ đánh bạc, mát xa, karaoke trá hình để ép bán dâm, thậm chí là để thực hiện các hành vi lừa đảo trực tuyến nhưng số vụ việc được điều tra, phát hiện, xử lý còn chưa tương xứng với tình hình thực tế.

- Tình hình buôn lậu, gian lận thương mại, vận chuyển hàng hóa trái phép qua biên giới vẫn diễn biến phức tạp³⁰. Đặc biệt, các đối tượng lợi dụng thương mại điện tử để bán hàng cấm, hàng lậu, hàng không rõ nguồn gốc xuất xứ, vi phạm sở hữu trí tuệ nên việc xác minh, truy tìm, xử lý vụ việc còn gặp nhiều khó khăn. Tội phạm tham nhũng, kinh tế vẫn diễn biến phức tạp, gây thất thoát lớn cho tài sản của Nhà nước; nhất là tình trạng “sân sau”, lợi dụng ảnh hưởng của người khác để trục lợi, đấu thầu, đấu giá, tài chính, ngân hàng, giáo dục, kiểm định... Thu hồi tài sản trong các vụ án tham nhũng, kinh tế, chức vụ tuy tăng cao nhưng giá trị tài sản phải thu hồi còn tồn đọng lớn³¹.

- Tình hình tội phạm ma túy tại Việt Nam nói chung và tại các tuyến, địa bàn trọng điểm nói riêng vẫn tiếp tục diễn biến phức tạp³²; đặc biệt, tội phạm lợi dụng công nghệ cao để buôn bán ma túy có chiều hướng gia tăng, diễn biến phức tạp, phương thức, thủ đoạn phạm tội ngày càng tinh vi, khó phát hiện³³.

- Tình hình vi phạm pháp luật về môi trường, nhất là tình trạng khai thác trái phép, vượt phép khoáng sản diễn biến phức tạp³⁴, công tác quản lý nhà nước về lĩnh vực này ở một số địa phương vẫn có biểu hiện buông lỏng, có sự móc ngoặc giữa người có thẩm quyền với đối tượng phạm tội³⁵. Tình trạng vi phạm quy định về vệ

²⁹ Báo cáo số 2105/BC-ĐKS ngày 15/5/2023 của UBTP về kết quả khảo sát “Việc chấp hành pháp luật về phòng, chống mua bán người giai đoạn 2012-2022” tại các tỉnh Đồng Tháp, An Giang và Tây Ninh”.

³⁰ Theo Ban Chỉ đạo 389 quốc gia, năm 2023 các lực lượng chức năng đã phát hiện, xử lý, bắt giữ 146.678 vụ vi phạm, trong đó 11.499 vụ mua bán, vận chuyển kinh doanh hàng cấm, hàng lậu (giảm 3,37% so với cùng kỳ); 129.713 vụ gian lận thương mại, gian lận về thuế (tăng 4,51% so với cùng kỳ). (nguồn: <https://baochinhphu.vn/bao-dong-do-nan-san-xuat-buon-ban-hang-gia>).

³¹ Theo Báo cáo số 266/BC-CP ngày 21/5/2024 của Chính phủ, chỉ tính riêng án Ban Chỉ đạo Trung ương về PCTNTC theo dõi, chỉ đạo còn tồn đọng 83.255.215.077 đồng chưa thu hồi được.

³² 6 tháng đầu năm 2024, tình hình tội phạm ma túy vẫn diễn biến phức tạp trên tất cả tuyến trọng điểm như Đông Bắc, Tây Bắc, Bắc miền Trung - Tây Nguyên, Tây Nam, đường biển, đường hàng không, bưu điện. (<https://baobinhdinhhinh.vn>).

³³ Tại thành phố Từ Sơn, tỉnh Bắc Ninh, ở trang trại giữa cánh đồng, đối tượng sử dụng flycam (thiết bị bay không người lái) để giao ma túy và nhận tiền.

³⁴ Như Cao Bằng, Hà Nội, Bắc Giang, Hưng Yên, Thái Bình, Quảng Ninh, Thanh Hoá, Nghệ An, Gia Lai, Lâm Đồng, TP Hồ Chí Minh, Đồng Nai, Bà Rịa - Vũng Tàu, Tiền Giang, Long An, Sóc Trăng, Kiên Giang, Đồng Tháp, An Giang, Tiền Giang... (Công thông tin điện tử của Chính phủ đưa tin ngày 27/3/2024).

³⁵ Như tình trạng khai thác cát trái phép trên sông Hồng gây sạt lở nghiêm trọng, ảnh hưởng đến an toàn đê điều và sản xuất, sinh kế của người dân tại một số địa phương; Vụ khai thác cát trái phép cát ở An Giang có sự móc ngoặc giữa đối tượng với Chủ tịch tỉnh, Giám đốc sở (Công thông tin điện tử của Chính phủ).

sinh, an toàn thực phẩm diễn biến phức tạp³⁶, ảnh hưởng không nhỏ đến đời sống, sức khỏe của nhân dân.

- Tội phạm trong lĩnh vực công nghệ thông tin, mạng viễn thông đang có chiều hướng gia tăng³⁷ và diễn biến phức tạp, hoạt động của tội phạm này ngày càng tinh vi, có tổ chức, phạm tội xuyên quốc gia. Đặc biệt, trong thời gian gần đây, các đối tượng lừa đảo đã thu thập trái phép thông tin cá nhân của người dân hoặc giả mạo các tổ chức tài chính, ngân hàng để lừa đảo chiếm đoạt tiền³⁸.

b) Trong việc chấp hành pháp luật về khởi tố, điều tra, xử lý tội phạm

- Tỷ lệ giải quyết tố giác, tin báo và kiến nghị khởi tố hằng năm tuy cao (đạt 88,49%), nhưng vẫn chưa đạt yêu cầu Nghị quyết số 96/2019/QH14 của Quốc hội giao (trên 90%); số tin báo, tố giác tội phạm và kiến nghị khởi tố tồn đọng chưa giải quyết còn nhiều (30.872 tin).

- Viện kiểm sát các cấp đã phát hiện nhiều thiếu sót và yêu cầu Cơ quan điều tra khởi tố vụ án, trực tiếp khởi tố yêu cầu điều tra vụ án hình sự, ban hành nhiều kiến nghị đối với Cơ quan điều tra yêu cầu khắc phục vi phạm pháp luật trong công tác khởi tố, điều tra, xử lý tội phạm³⁹.

c) Công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự an toàn xã hội

- Tình hình tai nạn giao thông còn diễn biến phức tạp (toàn quốc xảy ra 38.790 vụ tai nạn giao thông, làm chết 19.555 người, bị thương 27.666 người); vẫn còn xảy ra một số vụ tai nạn giao thông đặc biệt nghiêm trọng, làm chết và bị thương nhiều người⁴⁰.

- Tình hình cháy, nổ trên toàn quốc vẫn diễn biến phức tạp⁴¹; nguy cơ mất an

³⁶ Vụ 529 người bị ngộ độc thực phẩm sau khi ăn bánh mì của cơ sở bánh mì cô Băng tại đường Trần Quang Diệu, thành phố Long Khánh, tỉnh Đồng Nai. Tháng 3/2024, đã xảy ra vụ ngộ độc tại trường Trung học phổ thông Nguyễn Văn Trỗi, thành phố Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa, có 10 em học sinh nhập viện với các triệu chứng ngộ độc sau khi mua các món ăn từ trước cổng trường.

³⁷ Đã phát hiện, xử lý 2.754 vụ (tăng 56,64%), 730 đối tượng (tăng 26,99%).

³⁸ Thống kê của Cục An toàn thông tin (Bộ Thông tin và Truyền thông) cho thấy, tội phạm lừa đảo qua điện thoại chiếm 80,2%, qua tin nhắn 57,5%, qua mạng xã hội 45,8%... Trên các nền tảng kỹ thuật số, tần suất lừa đảo nhiều nhất là Facebook 75%, sau đó đến Gmail là 29,5%, Telegram là 28%...(nguồn: <https://tapchitaichinh.vn/bao-dong-tinh-trang-nguoi-dan-sap-bay-cua-toi-pham-cong-nghe-cao>).

³⁹ Viện Kiểm sát đã yêu cầu khởi tố 952 vụ/1.186 bị can (tăng 22,6% số vụ và 40% số bị can); hủy bỏ 78 quyết định không khởi tố vụ án (tăng 25,8%), 52 quyết định khởi tố vụ án thiếu căn cứ; không phê chuẩn 564 lệnh, quyết định áp dụng biện pháp ngăn chặn (tăng 13%); trực tiếp hủy 579 quyết định tạm giữ, 26 quyết định tạm đình chỉ, đình chỉ vụ án không có căn cứ hoặc trái pháp luật; yêu cầu bắt tạm giam 181 bị can theo đúng quy định pháp luật (tăng 86,5%) (Báo cáo số 75/BC-VKSTC ngày 23/5/2024 của VKSNDTC).

⁴⁰ Vụ tai nạn giao thông xảy ra ngày 02/4/2023 tại thôn Hàm Rồng, phường Chi Lăng, thành phố Pleiku, tỉnh Gia Lai giữa xe khách và xe tải làm 02 người chết, 8 người bị thương. Vụ tai nạn giao thông xảy ra ngày 14/02/2023 tại thôn Mỹ Bình, xã Tam Hiệp, huyện Núi Thành, tỉnh Quảng Nam giữa xe khách và xe đầu kéo làm 10 người chết và 11 người bị thương.

⁴¹ Xảy ra 6.508 vụ cháy (tăng 24,75%), làm 229 người chết (tăng 38,43%), 179 người bị thương (tăng 0,56%), thiệt hại 1.250.575 triệu đồng (giảm 79,20%). Đáng chú ý, trong thời gian gần đây đã xảy ra các vụ cháy gây hậu quả đặc biệt nghiêm trọng như:

- Vụ cháy chung cư mini ngày 12/9/2023 tại Khương Hạ, quận Thanh Xuân, thành phố Hà Nội làm 56 người tử vong, 37 người bị thương;

- Vụ cháy nhà trọ ngày 24/5/2024 ở ngõ 119 Trung Kính, quận Cầu Giấy, thành phố Hà Nội làm 14 người tử vong và 3 người bị thương.

toàn về cháy, nổ còn rất lớn⁴².

1.3. Về giải pháp, kiến nghị và cam kết thực hiện trong thời gian tới đối với những nội dung chưa hoàn thành theo nghị quyết

UBTP cơ bản nhất trí đối với những phương hướng, nhiệm vụ trong thời gian tới về công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật được nêu trong Báo cáo của Chính phủ nhằm bảo đảm thực hiện đầy đủ các yêu cầu của nghị quyết của UBTVQH. Bên cạnh đó, đề nghị Chính phủ tiếp tục tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện có hiệu quả các chỉ thị, nghị quyết của Trung ương Đảng, Quốc hội, UBTVQH và Chính phủ về lĩnh vực bảo đảm an ninh, trật tự⁴³; tiếp tục quán triệt thực hiện đúng tiến độ, chất lượng các nhiệm vụ xây dựng pháp luật theo Kế hoạch số 81/KH-UBTVQH15 của UBTVQH⁴⁴, Kế hoạch số 734/KH-UBTVQH15 ngày 22/01/2024 bổ sung Kế hoạch số 81/KH-UBTVQH15; tổ chức thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 126/NQ-CP ngày 14/8/2023 của Chính phủ⁴⁵; tiếp tục quan tâm, chỉ đạo việc chuẩn bị tốt hồ sơ dự án luật trình Quốc hội theo đúng quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật.

2. Nhóm vấn đề thuộc trách nhiệm của VKSNDTC⁴⁶

2.1. Kết quả đạt được

a) Về yêu cầu nâng cao chất lượng thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tư pháp

Mục 3 Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15 yêu cầu: “*Viện trưởng VKSNDTC tập trung thực hiện một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm nhằm đảm bảo vượt các chỉ tiêu, yêu cầu đã được Quốc hội giao tại Nghị quyết số 96/2019/QH14 ngày 27/11/2019*”; đồng thời, giao nhiều nhiệm vụ cụ thể trên các mặt công tác của VKSND.

Thực hiện nghiêm túc Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15, trong năm qua, Viện trưởng VKSNDTC đã tập trung chỉ đạo, triển khai đồng bộ nhiều giải pháp tiếp

- Vụ cháy xảy ra vào chiều tối ngày 16/6/2024 tại phố Định Công Hạ, phường Định Công, quận Hoàng Mai, thành phố Hà Nội làm 04 người chết.

⁴² Qua rà soát toàn quốc hiện còn khoảng 22.000 cơ sở đã đưa vào sử dụng còn tồn tại vi phạm về phòng cháy, khó có khả năng khắc phục theo các tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật về phòng cháy, chữa cháy.

⁴³ Nhất là Nghị quyết số 12-NQ/TW ngày 16/3/2022 của Bộ Chính trị về “*Đẩy mạnh xây dựng lực lượng Công an nhân dân thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới*”; Kết luận số 13-KL/TW ngày 16/8/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 48-CT/TW ngày 22/10/2010 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tội phạm trong tình hình mới và Chiến lược quốc gia về phòng, chống tội phạm giai đoạn 2016-2025 và định hướng đến năm 2030..

⁴⁴ Kế hoạch số 81/KH-UBTVQH15 ngày 05/11/2021 của UBTVQH triển khai thực hiện Kết luận số 19-KL/TW ngày 14/10/2021 của Bộ Chính trị và Đề án Định hướng Chương trình xây dựng pháp luật nhiệm kỳ Quốc hội khóa XV.

⁴⁵ Nghị quyết số 126/NQ-CP ngày 14/8/2023 của Chính phủ về một số giải pháp nâng cao chất lượng công tác xây dựng, hoàn thiện hệ thống pháp luật và tổ chức thi hành pháp luật nhằm ngăn ngừa tình trạng tham nhũng, lợi ích nhóm, lợi ích cục bộ..

⁴⁶ Về công tác thực hành quyền công tố, kiểm sát hoạt động tư pháp và công tác khác thuộc lĩnh vực phụ trách của VKSND tại các Tiêu mục 3.2 và 3.3 Mục 3 của Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15.

tục nâng cao hiệu quả hoạt động của VKSND các cấp; nhiều chỉ tiêu công tác của ngành KSND đã đạt và vượt yêu cầu tại Nghị quyết số 96/2019/QH14 của Quốc hội.

Theo báo cáo, trong lĩnh vực hình sự: VKSND các cấp đã thụ lý kiểm sát 179.837 nguồn tin về tội phạm, đạt tỷ lệ 100%; kiểm sát 100% vụ án hình sự ngay từ khi khởi tố⁴⁷. Việc áp dụng các biện pháp ngăn chặn, nhất là biện pháp tạm giữ, tạm giam cơ bản chặt chẽ, đúng căn cứ pháp luật. Tỷ lệ vụ án Viện kiểm sát truy tố đúng thời hạn và tỷ lệ bị can Viện kiểm sát truy tố đúng tội danh đều vượt chỉ tiêu của Nghị quyết số 96/2019/QH14⁴⁸. Công tác điều tra tội phạm của Cơ quan điều tra VKSNDTC có chuyển biến tích cực, tỷ lệ điều tra khám phá các loại tội phạm vượt 12,4%, tỷ lệ điều tra khám phá các loại tội phạm rất nghiêm trọng, đặc biệt nghiêm trọng vượt 7,1%, so với chỉ tiêu của Nghị quyết số 96/2019/QH14⁴⁹. Hầu hết kiến nghị của VKSND yêu cầu khắc phục vi phạm và phòng ngừa tội phạm được các cơ quan chấp nhận đạt cao, đạt tỷ lệ 99,8%, vượt 19,8% so với yêu cầu⁵⁰.

Trong lĩnh vực dân sự, hành chính, kinh doanh thương mại, lao động: VKSND các cấp đã thụ lý kiểm sát 601.887 vụ, việc. Tỷ lệ kháng nghị phúc thẩm các vụ án dân sự được tòa án chấp nhận vượt 7,2% và tỷ lệ kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm các vụ án hành chính được Tòa án chấp nhận vượt 8,4% so với chỉ tiêu của Nghị quyết số 96/2019/QH14. VKSND đã kịp thời ban hành nhiều kiến nghị yêu cầu khắc phục vi phạm và tỷ lệ chấp nhận vượt chỉ tiêu Quốc hội giao.

Đối với yêu cầu về: *“Phối hợp chặt chẽ với Cơ quan điều tra đẩy nhanh tiến độ điều tra, xử lý nghiêm các vụ án hình sự về kinh tế, tham nhũng, chức vụ, các vụ án gây bức xúc dư luận xảy ra trong lĩnh vực chứng khoán, trái phiếu doanh nghiệp, đấu thầu, đấu giá, lợi dụng tình hình dịch bệnh Covid-19 để trục lợi, đăng kiểm, “tín dụng đen”....*, VKSND đã chủ động phối hợp chặt chẽ với các cơ quan tiến hành tố tụng, đẩy nhanh tiến độ điều tra, xử lý nghiêm các vụ án hình sự về kinh tế, tham nhũng, chức vụ, nhất là các vụ án do Ban Chỉ đạo Trung ương về PCTNTC theo dõi, chỉ đạo, điển hình như: Vụ Vi phạm quy định về đấu thầu gây hậu quả nghiêm trọng xảy ra tại Bệnh viện Thủ Đức; Vụ Vi phạm quy định về đấu thầu gây hậu quả nghiêm trọng xảy ra tại Công ty Việt Á; Vụ Lừa đảo chiếm đoạt tài sản xảy ra tại Tập đoàn Tân Hoàng Minh; Vụ Tham ô tài sản xảy ra tại Tập đoàn Vạn Thịnh Phát và Ngân hàng SCB...

b) Về kết quả công tác giải quyết các vụ, việc yêu cầu bồi thường theo Luật

⁴⁷ Kiểm sát điều tra 150.922 vụ/244.229 bị can.

⁴⁸ Số vụ án Viện kiểm sát truy tố đúng thời hạn đạt tỷ lệ 100%, vượt 10% và số bị can Viện kiểm sát truy tố đúng tội danh đạt tỷ lệ 99,99%, vượt 4,99% so với chỉ tiêu trong Nghị quyết số 96/2019/QH14 của Quốc hội.

⁴⁹ Tỷ lệ điều tra khám phá các loại tội phạm thuộc thẩm quyền của Cơ quan điều tra VKSNDTC đạt tỷ lệ 82,4%, vượt 12,4% so với chỉ tiêu Nghị quyết số 96/2019/QH14; Tỷ lệ điều tra khám phá các loại tội phạm rất nghiêm trọng, đặc biệt nghiêm trọng đạt tỷ lệ 97,1%, vượt 7,1% so với chỉ tiêu Nghị quyết số 96/2019/QH14; Tỷ lệ thu hồi tài sản trong các vụ án tham nhũng đạt 90,1%, vượt 30,1% so với chỉ tiêu Nghị quyết số 96/2019/QH14.

⁵⁰ Thông qua công tác kiểm sát, Viện kiểm sát kịp thời phát hiện nhiều vi phạm pháp luật và đã ban hành 6.758 kiến nghị yêu cầu khắc phục vi phạm và phòng ngừa tội phạm.

trách nhiệm bồi thường của Nhà nước

Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15 yêu cầu VKSND: *"Đẩy nhanh tiến độ giải quyết việc bồi thường thiệt hại cho người bị oan và xử lý nghiêm trách nhiệm của người thi hành công vụ làm oan người vô tội theo quy định của Luật Trách nhiệm bồi thường của Nhà nước và các quy định khác của pháp luật có liên quan"*.

Đáp ứng yêu cầu nêu trên, VKSNDTC đã thực hiện nhiều giải pháp để nâng cao chất lượng giải quyết các vụ, việc yêu cầu bồi thường như: Quán triệt thực hiện nghiêm túc Chỉ thị của Viện trưởng VKSNDTC về tăng cường trách nhiệm công tác quản lý, giải quyết yêu cầu bồi thường Nhà nước trong tổ tụng hình sự thuộc trách nhiệm của VKSND⁵¹; đẩy nhanh tiến độ, kịp thời giải quyết 15/20 trường hợp yêu cầu bồi thường thiệt hại, đạt tỷ lệ 75%; chỉ đạo tháo gỡ khó khăn, vướng mắc về một số vụ, việc đã tồn đọng qua nhiều năm và kiểm tra kết quả thực hiện tại một số VKSND cấp tỉnh⁵².

c) Về yêu cầu sắp xếp tổ chức bộ máy tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả

Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15 yêu cầu: *"Sắp xếp tổ chức bộ máy VKSND tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; xây dựng đội ngũ cán bộ có đủ phẩm chất, năng lực, uy tín, liêm chính, thực sự chuyên nghiệp, ngang tầm nhiệm vụ trong tình hình mới"*.

Thực hiện nghiêm túc yêu cầu nêu trên và xác định là nhiệm vụ trọng tâm của ngành, VKSNDTC đã tập trung triển khai nhiều giải pháp trong công tác tổ chức, cán bộ: Xây dựng, sửa đổi, bổ sung 23 quy chế, quy định, hướng dẫn; điều động, chuyển đổi vị trí công tác đối với 140 người giữa các đơn vị, VKSND các cấp; chú trọng công tác đào tạo, bồi dưỡng, cử 6.098 lượt công chức, viên chức tham gia các khóa đào tạo, bồi dưỡng trong nước và nước ngoài...

d) Về yêu cầu khẩn trương hoàn thành việc rà soát các luật theo Kết luận số 19-KL/TW ngày 14/10/2021 của Bộ Chính trị và Kế hoạch số 81/KH-UBTVQH15 ngày 05/11/2021 của UBTVQH

Thực hiện yêu cầu nêu trên, VKSNDTC đang chủ động, tích cực phối hợp Chính phủ, các cơ quan hữu quan triển khai đầy đủ, đúng thời hạn các nhiệm vụ được giao. VKSNDTC đã hoàn thành việc rà soát và lập hồ sơ đề nghị xây dựng Luật Tương trợ tư pháp về hình sự trình Quốc hội đưa vào Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2025. Đồng thời, đang tích cực triển khai công tác rà soát và

⁵¹ Chỉ thị số 08/CT-VKSTC ngày 26/11/2021.

⁵² VKSNDTC đã chỉ đạo quyết liệt, hướng dẫn xử lý giải quyết vụ bà Lê Thị Thu ở Tiền Giang, vụ bà Trần Thị Thuận ở thành phố Hồ Chí Minh, vụ ông Huỳnh Phước Bửu ở Hậu Giang.

Trong kỳ báo cáo, VKSNDTC đã tiến hành kiểm tra công tác giải quyết yêu cầu bồi thường thiệt hại trong tổ tụng hình sự thuộc trách nhiệm của VKSND tại VKSND tỉnh Cao Bằng, Bắc Giang, Bình Thuận; tham gia đoàn kiểm tra Liên ngành về công tác bồi thường tại thành phố Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh, tỉnh Điện Biên, tỉnh Đắk Nông và tỉnh Khánh Hòa.

tổng kết 08 năm thi hành Luật Tổ chức VKSND năm 2014⁵³, 05 năm thi hành Bộ luật Tố tụng hình sự, bảo đảm đúng tiến độ theo yêu cầu tại Kế hoạch số 81/KH-UBTVQH15⁵⁴.

2.2. Một số hạn chế, khó khăn

- Trong công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tư pháp: Tỷ lệ giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm của Cơ quan điều tra VKSNDTC là 87,9% chưa đạt chỉ tiêu Quốc hội giao là trên 90%. Chất lượng kháng nghị phúc thẩm vụ án hành chính, kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm các vụ án dân sự vẫn còn hạn chế, tỷ lệ kháng nghị được Toà án chấp nhận chưa đạt yêu cầu của Quốc hội. Trong kỳ báo cáo, tỷ lệ kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm các vụ án dân sự được TAND chấp nhận chỉ đạt 61,3% (chỉ tiêu Quốc hội giao trên 75%); tỷ lệ kháng nghị phúc thẩm án hành chính được TAND xét xử chấp nhận là 46,3% (chỉ tiêu Quốc hội giao trên 70%). Tỷ lệ thu hồi tài sản trong các vụ án tham nhũng, kinh tế, chức vụ còn thấp.

- Chế độ, chính sách đối với ngành Kiểm sát nhân dân còn một số bất cập. Cùng thực hiện chức năng, nhiệm vụ với môi trường, tính chất công việc về cơ bản là như nhau, nhưng chế độ chính sách của Kiểm sát viên các cấp, Điều tra viên của Cơ quan điều tra VKSND tối cao lại khác biệt, chênh lệch khá lớn so với các Điều tra viên ở ngành Công an, Quân đội...

2.3. Về giải pháp, kiến nghị và cam kết thực hiện trong thời gian tới đối với những nội dung chưa hoàn thành theo nghị quyết

UBTP cơ bản tán thành đối với đánh giá của VKSNDTC về những nguyên nhân của tồn tại, hạn chế; nhất trí với các giải pháp và kiến nghị mà VKSNDTC đề ra. Đề nghị VKSNDTC có những giải pháp quyết liệt để tạo sự chuyển biến mạnh mẽ trong việc thực hiện các chỉ tiêu, nhiệm vụ, giải pháp theo nghị quyết của UBTVQH; khắc phục triệt để những nguyên nhân chủ quan dẫn đến những hạn chế, tồn tại.

3. Nhóm vấn đề thuộc trách nhiệm của TANDTC⁵⁵

3.1. Kết quả đạt được

a) Đối với công tác xét xử

(1) Về yêu cầu tiếp tục triển khai các giải pháp, nhất là các giải pháp đột phá để nâng cao chất lượng xét xử, giải quyết các loại án; bảo đảm tranh tụng trong xét xử; chấp hành nghiêm thời hạn tố tụng

⁵³ VKSNDTC đã ban hành Kế hoạch số 105/KH-VKSNDTC ngày 15/5/2023 về việc nghiên cứu, rà soát và sơ kết 05 năm thi hành Luật Tổ chức VKSND năm 2014 trong ngành Kiểm sát nhân dân; tổ chức 02 Hội thảo rà soát, sơ kết thực tiễn Luật Tổ chức VKSND năm 2014 tại tỉnh Bình Dương và Nghệ An.

⁵⁴ VKSNDTC đã ban hành Công văn số 2133/VKSTC-V14 ngày 02/6/2023 về việc nghiên cứu, rà soát và sơ kết thực tiễn 08 năm thi hành Bộ luật Tố tụng hình sự gửi các bộ, ngành có liên quan; ban hành Kế hoạch số 117/KD-VKSTC ngày 09/6/2023 về việc nghiên cứu, rà soát và sơ kết thực tiễn 05 năm thi hành Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2021) trong ngành Kiểm sát nhân dân; tổ chức 02 Hội thảo rà soát, sơ kết thực tiễn 05 năm thi hành Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2021) tại thành phố Hồ Chí Minh và tỉnh Quảng Ninh.

⁵⁵ Về công tác xét xử và công tác khác thuộc lĩnh vực phụ trách của TAND tại các Tiểu mục 3.1 và 3.3, Mục 3 của Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15.

Để nâng cao chất lượng xét xử và đẩy nhanh tiến độ giải quyết án, Ban cán sự đảng và lãnh đạo TANDTC đã chỉ đạo triển khai thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp trong toàn hệ thống Tòa án, trong đó có những giải pháp mang tính đột phá, chất lượng xét xử các vụ án được tiếp tục bảo đảm⁵⁶. Theo Báo cáo số 42/BC-TANDTC thì “từ ngày 01/4/2023 đến 30/4/2024, các Tòa án đã thụ lý 792.963 vụ việc, giải quyết được 604.816/792.963 vụ việc, đạt tỷ lệ 76,27%. Tỷ lệ các bản án, quyết định bị hủy, sửa do nguyên nhân chủ quan của Tòa án là 0,9%, đáp ứng yêu cầu mà Nghị quyết Quốc hội đề ra (không quá 1,5%)”.

(2) Về yêu cầu xét xử các vụ án hình sự phải bảo đảm nghiêm minh, đúng người, đúng tội, đúng pháp luật, không để xảy ra oan, sai, bỏ lọt tội phạm. Đẩy nhanh tiến độ xét xử các vụ án hình sự về kinh tế, tham nhũng, chức vụ, các vụ án được dư luận xã hội quan tâm,... Thực hiện nghiêm quy định của pháp luật hình sự về nguyên tắc xử lý đối với người phạm tội tham nhũng, chức vụ,... Nâng cao hiệu quả thu hồi tài sản bị thất thoát, chiếm đoạt trong các vụ án này

Tòa án các cấp đã giải quyết **107.559** vụ án hình sự với **205.265** bị cáo/**121.982** vụ với **238.570** bị cáo đã thụ lý, đạt 88,18% (Nghị quyết số 96/2019/QH14 yêu cầu trên 88%). Tỷ lệ án bị hủy do nguyên nhân chủ quan là **0,45%**, bị sửa do nguyên nhân chủ quan là **0,4%** (Nghị quyết số 96/2019/QH14 yêu cầu tỷ lệ án bị hủy, sửa do nguyên nhân chủ quan dưới 1,5%). Việc xét xử các vụ án đảm bảo nghiêm minh, đúng người, đúng tội, đúng pháp luật, các trường hợp Tòa án trả hồ sơ yêu cầu điều tra bổ sung đều đảm bảo có căn cứ, đúng pháp luật và về cơ bản được Viện kiểm sát chấp nhận. Việc ra các quyết định thi hành án hình sự đảm bảo kịp thời, nghiêm túc, đúng quy định pháp luật. Việc hoãn, tạm đình chỉ, giảm thời hạn chấp hành hình phạt tù đều có căn cứ theo quy định của pháp luật.

Các vụ án tham nhũng, kinh tế, chức vụ, vụ án dư luận xã hội quan tâm đều được đưa ra xét xử kịp thời, nghiêm minh; quá trình xét xử áp dụng các biện pháp kê biên, phong tỏa tài khoản, tài sản của đối tượng phạm tội để đảm bảo việc thu hồi tài sản của Nhà nước bị các bị cáo chiếm đoạt, gây thiệt hại. Trong kỳ báo cáo, các Tòa án đã xét xử sơ thẩm 4.332/5.701 vụ đã thụ lý, xét xử phúc thẩm 836/1.366 vụ đã thụ lý; xem xét theo thủ tục giám đốc thẩm, tái thẩm 13/25 vụ và tuyên thu hồi tiền, tài sản trị giá 2.489 tỷ đồng đối với 209 vụ. Kết quả đến nay đã có 568 bị cáo ở 164 vụ khắc phục hậu quả, nộp lại cho ngân sách Nhà nước hơn 456 tỷ đồng.

(3) Về yêu cầu xét xử, giải quyết các vụ việc dân sự, vụ án hành chính phải bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của các đương sự. Chú trọng công tác hòa giải, đối thoại tại Tòa án... Khắc phục hạn chế, khó khăn, vướng mắc trong giải quyết

⁵⁶ Đẩy nhanh tiến độ giải quyết, đẩy mạnh tranh tụng tại các phiên tòa; tăng cường công tác hòa giải, đối thoại; chủ động phối hợp với các cơ quan liên quan trong giải quyết vụ án; công khai bản án, quyết định trên Cổng thông tin điện tử; nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ; làm tốt công tác bồi dưỡng, tập huấn, hướng dẫn áp dụng thống nhất pháp luật; tổ chức các phiên tòa rút kinh nghiệm; rà soát án quá hạn để giải quyết dứt điểm...

các tranh chấp, khiếu kiện về đất đai. Khẩn trương tổng kết thực tiễn thi hành Luật Tố tụng hành chính năm 2015, đề xuất sửa đổi, bổ sung nếu xét thấy cần thiết.

Các Tòa án đã chủ động triển khai nhiều biện pháp nhằm hạn chế đến mức thấp nhất việc đề các vụ việc dân sự, vụ án hành chính bị quá thời hạn giải quyết.

Đối với vụ việc dân sự, tỷ lệ bản án, quyết định bị hủy do nguyên nhân chủ quan là 0,35%; bị sửa do nguyên nhân chủ quan là 0,5% đạt yêu cầu Nghị quyết số 96/2019/QH14⁵⁷ (dưới 1,5%).

Đối với án hành chính, tính đến 30/4/2024, không có vụ án hành chính nào bị quá thời hạn luật định do nguyên nhân chủ quan; tỷ lệ giải quyết **60,7%** (đã giải quyết **9.945/16.388** vụ án hành chính) đạt yêu cầu của Nghị quyết số 96/2019/QH14⁵⁸. Án hành chính là loại án khó nhưng tỷ lệ giải quyết 60,7% cho thấy các giải pháp do TANDTC triển khai đã có hiệu quả tốt.

(4) Về yêu cầu đề xuất các giải pháp hữu hiệu để tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, nâng cao tỷ lệ và chất lượng giải quyết yêu cầu tuyên bố phá sản. Khẩn trương tổng kết thực tiễn thi hành Luật Phá sản năm 2014 và báo cáo kết quả đến UBND tỉnh trong năm 2023, trên cơ sở đó đề xuất sửa đổi, bổ sung cho phù hợp

Để thực hiện nhiệm vụ nêu trên, TANDTC đã triển khai nhiều hoạt động như: tổ chức hội thảo, tọa đàm về pháp luật phá sản; chỉ đạo các Tòa án tổng kết thực tiễn thi hành Luật Phá sản năm 2014; nghiên cứu kinh nghiệm quốc tế... Luật Tổ chức TAND (năm 2024)⁵⁹ đã có quy định về thành lập TAND chuyên biệt Phá sản.

(5) Về yêu cầu tiếp tục triển khai hiệu quả việc tổ chức phiên tòa trực tuyến... Chỉ đạo các Tòa án có biện pháp khắc phục khó khăn về kinh phí, cơ sở vật chất để bảo đảm cho việc tổ chức phiên tòa trực tuyến. Đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền, phổ biến đến người dân về ý nghĩa của phiên tòa trực tuyến

Theo báo cáo, thực hiện Nghị quyết số 33/2021/QH15 ngày 12/11/2021 của Quốc hội về tổ chức phiên tòa trực tuyến, tính đến hết tháng 5/2024, các TAND đã tổ chức xét xử trực tuyến **19.921** vụ án.

UBND tỉnh nhận thấy, TANDTC và các Tòa án đã quyết tâm triển khai có hiệu quả thực hiện Nghị quyết của Quốc hội về tổ chức phiên tòa trực tuyến. Việc tổ chức các phiên tòa trực tuyến đã tiết kiệm thời gian, công sức, chi phí cho Nhà nước và người dân, cơ quan, tổ chức; nâng cao hiệu quả giải quyết một số loại án, nhất là án hành chính; tạo cơ chế thuận lợi cho bị can, bị cáo, đương sự, tổ chức và cá nhân tham gia các phiên tòa.

b) Đối với các công tác khác thuộc lĩnh vực phụ trách của TAND

⁵⁷ Nghị quyết số 96/2019/QH14 yêu cầu “bảo đảm tổng số bản án, quyết định bị hủy, sửa do nguyên nhân chủ quan **không vượt quá 1,5%** tổng số các loại án”.

⁵⁸ Nghị quyết số 96/2019/QH14 yêu cầu “Có giải pháp nâng cao chất lượng xét xử các loại án. Tỷ lệ giải quyết ...; án hành chính đạt **trên 60%**”.

⁵⁹ Được Quốc hội khóa XV thông qua tại Kỳ họp thứ 7 vào ngày 24/6/2024.

(1) Về yêu cầu nâng cao chất lượng công tác giải quyết đơn đề nghị giám đốc thẩm, tái thẩm. Thường xuyên rà soát đơn, nhất là các đơn sắp hết thời hạn giải quyết... Chú trọng phát hiện oan, sai để xem xét việc kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm. Nghiên cứu hoàn thiện quy định của pháp luật về giải quyết đơn đề nghị giám đốc thẩm, tái thẩm.

TANDTC tiếp tục có nhiều giải pháp để thực hiện nhiệm vụ trên, như: tập trung rà soát, phân loại để xem xét, giải quyết án, đảm bảo không để các vụ việc quá thời hạn giải quyết; thường xuyên trao đổi, tổ chức các buổi làm việc để kịp thời tháo gỡ vướng mắc, khó khăn trong thực tiễn công tác giải quyết đơn. Trong kỳ báo cáo, Tòa án các cấp đã trả lời không có căn cứ kháng nghị đối với 8.025 đơn/vụ, kháng nghị đối với 427 đơn/vụ, giải quyết khác 1.571 đơn/vụ. Số đơn còn lại đều trong hạn kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm và đang được tiếp tục xem xét.

(2) Về yêu cầu đẩy nhanh tiến độ giải quyết việc bồi thường thiệt hại cho người bị oan và xử lý nghiêm trách nhiệm của người thi hành công vụ làm oan người vô tội theo quy định của Luật Trách nhiệm bồi thường của Nhà nước và các quy định khác của pháp luật có liên quan

Trong kỳ báo cáo, các Tòa án đã giải quyết 18/34 vụ án dân sự mà người bị oan, sai khởi kiện các cơ quan Nhà nước yêu cầu bồi thường⁶⁰, tuyên buộc các cơ quan có trách nhiệm phải bồi thường tổng số tiền là 981.034.000 đồng. Đồng thời thụ lý mới 03 yêu cầu bồi thường thuộc trách nhiệm của Tòa án; đến nay đã giải quyết xong 01 yêu cầu, chi trả 1.562.838.000 đồng tiền bồi thường đối với 04 trường hợp.

(3) Về yêu cầu sắp xếp tổ chức bộ máy TAND tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; xây dựng đội ngũ cán bộ có đủ phẩm chất, năng lực, uy tín, liêm chính, thực sự chuyên nghiệp, ngang tầm nhiệm vụ trong tình hình mới. Đề xuất chính sách cụ thể để thu hút các chuyên gia về công tác tại TAND, đặc biệt là chuyên gia về lĩnh vực pháp luật đầu tư, thương mại quốc tế... chú trọng bồi dưỡng, cập nhật kiến thức cho đội ngũ cán bộ, công chức

** Về sắp xếp tổ chức bộ máy*

Tổng biên chế các TAND giai đoạn 2022 - 2026 là 15.237 biên chế. Các Tòa án hiện có 13.833 biên chế, còn thiếu 1.404 biên chế. Nhằm tiếp tục xây dựng bộ máy TAND tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả và thực hiện Kết luận số 35-KL/TW ngày 05/5/2022 của Bộ Chính trị⁶¹, TANDTC đã xây dựng Danh mục vị trí việc làm và Danh mục chức danh, chức vụ lãnh đạo để trình UBTVQH phê duyệt (ngày 25/4/2024, UBTP đã có Công văn số 3387/UBTP15 cho ý kiến đối với vị trí việc làm của TAND, VKSND gửi Ban Công tác đại biểu thuộc UBTVQH).

⁶⁰ 04 vụ trong tố tụng hình sự, 04 vụ trong quản lý hành chính nhà nước, 26 vụ trong THADS.

⁶¹ Kết luận số 35-KL/TW ngày 05/5/2022 của Bộ Chính trị về chức danh, chức vụ lãnh đạo và tương đương của hệ thống chính trị từ trung ương đến cơ sở.

** Về xây dựng đội ngũ cán bộ và bồi dưỡng, cập nhật kiến thức cho đội ngũ cán bộ, công chức*

Thực hiện Quy định số 96-QĐ/TW ngày 02/02/2023 của Bộ Chính trị⁶², TANDTC đã tổ chức Hội nghị lấy phiếu tín nhiệm đối với cán bộ lãnh đạo, quản lý trong TAND; qua đó góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ có năng lực, phẩm chất, đáp ứng nhiệm vụ trong tình hình mới, bổ sung quy hoạch cán bộ lãnh đạo, quản lý đối với các TAND.

Về công tác đào tạo, bồi dưỡng, cập nhật kiến thức cho cán bộ và công chức Toà án: TAND các cấp đã thẩm định hồ sơ, cử cán bộ, công chức tham gia các lớp đào tạo nghiệp vụ; các khoá đào tạo, bồi dưỡng ở trong và ngoài nước; tập huấn trực tuyến, dự hội nghị, hội thảo dành cho Thẩm phán, Thẩm tra viên, Thư ký Toà án nhằm nâng cao kiến thức chuyên môn và kỹ năng công tác.

** Về thu hút chuyên gia, nhân tài; tạo nguồn cán bộ từ sinh viên tốt nghiệp xuất sắc, cán bộ khoa học trẻ*

Thực hiện Nghị định số 140/2017/NĐ-CP ngày 05/12/2017 của Chính phủ⁶³, TANDTC đã tổ chức xét tuyển sinh viên tốt nghiệp thủ khoa tại các cơ sở đào tạo chuyên ngành luật uy tín trong nước và người tốt nghiệp đại học, sau đại học loại giỏi, xuất sắc ở nước ngoài về làm việc tại các đơn vị của TANDTC. Luật Tổ chức TAND (năm 2024) đã có quy định mở rộng nguồn bổ nhiệm Thẩm phán TANDTC đối với luật sư, giảng viên đại học.

(4) Về yêu cầu chú trọng công tác tổng kết thực tiễn xét xử, hướng dẫn áp dụng thống nhất pháp luật, tăng cường phát triển án lệ. Tổng kết thực tiễn, nghiên cứu, đề xuất sửa đổi, bổ sung Luật Tổ chức TAND năm 2014, xây dựng Luật Tư pháp người chưa thành niên

- Để làm tốt công tác hướng dẫn áp dụng thống nhất pháp luật, TANDTC đã phối hợp với các cơ quan liên quan ban hành nhiều văn bản, chủ động ban hành nhiều công văn giải đáp nghiệp vụ, hướng dẫn các Toà án thực hiện nhiệm vụ chuyên môn. Đồng thời, TANDTC cũng tổ chức triển khai các hoạt động nghiên cứu, phát triển và công bố 70 án lệ.

- TANDTC đã trình và được Quốc hội thông qua Luật Tổ chức TAND (năm 2024). Hiện nay, TANDTC đang tiếp tục phối hợp với Thường trực UBTP tiếp thu, chỉnh lý dự án Luật Tư pháp người chưa thành niên để trình Quốc hội xem xét, thông qua tại Kỳ họp thứ 8 (tháng 10/2024).

(5) Về yêu cầu thực hiện nghiêm các quy định của Đảng và Nhà nước về các biện pháp kiểm soát quyền lực, PCTNTC ngay trong nội bộ TAND. Đề cao trách nhiệm của người đứng đầu; siết chặt kỷ cương, kỷ luật công vụ; chú trọng công tác

⁶² Quy định số 96-QĐ/TW ngày 02/02/2023 của Bộ Chính trị về việc lấy phiếu tín nhiệm đối với chức danh, chức vụ quản lý trong hệ thống chính trị.

⁶³ Nghị định số 140/2017/NĐ-CP ngày 05/12/2017 của Chính phủ về chính sách thu hút, tạo nguồn cán bộ từ sinh viên tốt nghiệp xuất sắc, cán bộ khoa học trẻ.

thanh tra, kiểm tra, phát hiện kịp thời và kiên quyết xử lý mọi hành vi lợi dụng, lạm dụng quyền lực để tham nhũng, tiêu cực trong hoạt động tư pháp. Chú trọng đề xuất, kiến nghị, hoàn thiện pháp luật để PCTNTC

Theo báo cáo, thực hiện Quy định số 114-QĐ/TW ngày 11/7/2023 của Bộ Chính trị⁶⁴, ngày 26/10/2023, Ban cán sự đảng TANDTC đã ban hành Kế hoạch số 29-KH/BCSD, trong đó xác định các nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu và trách nhiệm thực hiện của các chủ thể, góp phần đấu tranh, PCTNTC và siết chặt kỷ luật, kỷ cương trong công tác cán bộ của TAND. Đồng thời, nhằm đẩy mạnh công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong thực thi công vụ và tăng cường công tác quản lý cán bộ, Chánh án TANDTC đã ban hành Chỉ thị số 03/2023/CT-CA ngày 12/12/2023 về việc tăng cường thực hiện kỷ cương, kỷ luật công vụ gắn với trách nhiệm người đứng đầu trong các TAND.

3.2. Một số hạn chế, khó khăn

- Tỷ lệ bản án, quyết định giải quyết các vụ án hành chính bị hủy, sửa do nguyên nhân chủ quan của Tòa án chưa đạt chỉ tiêu Quốc hội đề ra.

- Cơ sở vật chất, trang thiết bị làm việc của một số đơn vị, Tòa án chưa đáp ứng đầy đủ nhu cầu công việc.

- Số lượng, cơ cấu biên chế chưa đáp ứng yêu cầu; năng lực, trình độ một số cán bộ chưa ngang tầm với yêu cầu nhiệm vụ của Tòa án nhân dân.

3.3. Về giải pháp, kiến nghị và cam kết thực hiện trong thời gian tới đối với những nội dung chưa hoàn thành theo nghị quyết

UBTP cơ bản nhất trí với các giải pháp, kiến nghị được nêu trong Báo cáo của TANDTC. Theo đó, từ cuối năm 2022, TANDTC đã ban hành 02 Nghị quyết của Ban cán sự đảng TANDTC, 02 Chỉ thị của Chánh án TANDTC để lãnh đạo, chỉ đạo Tòa án các cấp tích cực thực hiện các Nghị quyết của UBTWQH về giám sát chuyên đề và chất vấn từ đầu nhiệm kỳ khóa XV đến hết năm 2023; đồng thời các Tòa án đang tiếp tục thực hiện đồng bộ 17 giải pháp để nâng cao chất lượng giải quyết, xét xử các loại vụ án, cơ bản đáp ứng các yêu cầu của Nghị quyết đề ra.

4. Nhóm vấn đề thuộc trách nhiệm của Chính phủ chỉ đạo Bộ Tư pháp⁶⁵

4.1. Kết quả đạt được

a) Về yêu cầu chỉ đạo ban hành quy trình, quy chuẩn chuyên môn cho hoạt động giám định tư pháp (GDTP); chỉ đạo tổng kết công tác GDTP; làm rõ các khó khăn, vướng mắc, bất cập trong công tác giám định, định giá và đề xuất các giải pháp khắc phục nhằm đáp ứng yêu cầu giải quyết các vụ án nói chung và các vụ án hình sự về kinh tế, tham nhũng, chức vụ nói riêng⁶⁶. Tăng cường trách nhiệm, nâng cao hiệu quả phối hợp trong công tác quản lý nhà nước về GDTP; bảo đảm kinh

⁶⁴ Quy định số 114-QĐ/TW ngày 11/7/2023 của Bộ Chính trị về kiểm soát quyền lực và phòng, chống tham nhũng trong công tác cán bộ trong TAND.

⁶⁵ Tại Tiểu mục 2.1, Mục 2 của Nghị quyết số 853/NQ-UBTVQH15 và Mục 4 của Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15.

⁶⁶ Tại mục 4 Nghị quyết 755/NQ-UBTVQH15.

phí, điều kiện hoạt động và chế độ, chính sách phù hợp đối với hoạt động GDTP; rà soát, đề xuất việc sửa đổi, bổ sung Luật GDTP; chú trọng công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm trong hoạt động GDTP; hoàn thiện cơ chế huy động nguồn lực để xã hội hóa và phát triển lĩnh vực GDTP⁶⁷

Thực hiện các yêu cầu nêu trên, Chính phủ, Bộ Tư pháp đã tích cực triển khai nhiều giải pháp để nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về GDTP, hoàn thiện thể chế, chế độ, chính sách trong lĩnh vực GDTP theo yêu cầu.

Theo Báo cáo số 287/BC-CP, Chính phủ đã chỉ đạo Bộ Tư pháp tổ chức triển khai thực hiện có hiệu quả, có văn bản quán triệt, đề nghị các bộ, ngành, địa phương tăng cường trách nhiệm trong quản lý nhà nước về GDTP. Các bộ, cơ quan ngang bộ quản lý chuyên môn về lĩnh vực GDTP đã quan tâm, ban hành văn bản hướng dẫn Luật GDTP⁶⁸. Bộ Tư pháp cũng đã ban hành Kế hoạch tổng kết tình hình triển khai, thực hiện Luật GDTP và Đề án tiếp tục đổi mới và nâng cao hiệu quả hoạt động GDTP⁶⁹; tổ chức các Đoàn kiểm tra tình hình tổ chức, hoạt động và quản lý về công tác GDTP; phối hợp với bộ, ngành có liên quan tổ chức các lớp tập huấn kiến thức pháp lý cho đội ngũ người làm GDTP; thường xuyên rà soát, kiện toàn đội ngũ giám định viên, bảo đảm đủ số lượng, có trình độ chuyên môn, đạo đức nghề nghiệp đáp ứng yêu cầu thực hiện nhiệm vụ được giao...

b) Về yêu cầu chỉ đạo Ủy ban nhân dân (UBND), Chủ tịch UBND thực hiện nghiêm túc quy định của Luật Tố tụng hành chính về việc cung cấp tài liệu, chứng cứ; tham gia đối thoại; tham gia phiên tòa; thi hành nghiêm túc bản án, quyết định hành chính của TAND đã có hiệu lực pháp luật để bảo đảm kỷ luật, kỷ cương trong bộ máy nhà nước và quyền, lợi ích hợp pháp của người được thi hành án; kiên quyết xử lý trách nhiệm người phải thi hành án nhưng chậm thi hành hoặc không thi hành bản án, quyết định của TAND⁷⁰

Thực hiện yêu cầu nêu trên, Chính phủ đã tiếp tục quan tâm chỉ đạo tăng cường thực hiện Luật Tố tụng hành chính, trong đó có việc thi hành án hành chính (THAHC); đã chỉ đạo tổng kết việc thực hiện Chỉ thị số 26/CT-TTg ngày 15/11/2019 của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường chấp hành pháp luật TTHC và THAHC. Bộ Tư pháp đã Ban hành Chương trình công tác trọng tâm trong lĩnh vực thi hành án dân sự (THADS), THAHC năm 2024⁷¹; tổ chức tổng kết và xây dựng báo cáo tổng kết thực tiễn thi hành Luật Tố tụng hành chính năm 2015 thuộc chức năng, nhiệm vụ của Bộ, ngành Tư pháp⁷²; tiến hành tổng kết, đánh giá

⁶⁷ Tại Tiểu mục 2.1 Nghị quyết 853/NQ-UBTVQH15.

⁶⁸ Theo Báo cáo số 287/BC-CP, tính đến nay, văn bản hướng dẫn thực hiện Luật GDTP lên tới 60 văn bản. Trong đó, (1) từ năm 2013 đến tháng 6/2020 là 37 văn bản (02 Nghị định, 02 Quyết định của Thủ tướng Chính phủ, 01 Thông tư liên tịch, 01 Quy chế phối hợp và 31 Thông tư); (2) từ tháng 7/2020 đến tháng 12/2023 là 23 văn bản (01 Nghị định, 01 Quyết định của Thủ tướng Chính phủ và 21 Thông tư).

⁶⁹ Theo Quyết định số 2112/QĐ-BTP ngày 29/8/2023 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp.

⁷⁰ Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15.

⁷¹ Quyết định số 3011/QĐ-BTP ngày 25/12/2023.

⁷² Báo cáo số 362 /BC-BTP ngày 10/11/2023 của Bộ Tư pháp.

tình hình chấp hành pháp luật TTHC và kết quả THAHC năm 2023⁷³; chỉ đạo các cơ quan THADS thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả chỉ tiêu, nhiệm vụ theo dõi thi hành đối với 100% bản án, quyết định của Tòa án về vụ án hành chính có nội dung theo dõi do Tòa án chuyển giao; tăng cường tham mưu giúp UBND trong công tác THAHC; hướng dẫn thực hiện công tác theo dõi THAHC; phối hợp với các cơ quan có liên quan tổ chức kiểm tra và ban hành Kết luận kiểm tra về việc chấp hành pháp luật TTHC và THAHC của UBND, Chủ tịch UBND các cấp tại một số địa phương⁷⁴. Kết quả THAHC năm 2023 đã thi hành xong 582/1.375 bản án (tăng 153 bản án so với năm 2022); 06 tháng đầu năm 2024 đã thi hành xong 400 việc, tăng 184 bản án so với cùng kỳ năm 2023 và hiện đang tiếp tục thi hành 979 bản án.

c) Về yêu cầu chỉ đạo Bộ Tư pháp, các bộ, ngành hữu quan phối hợp chặt chẽ với TAND, VKSND trong công tác thu hồi tài sản bị thất thoát, chiếm đoạt trong các vụ án hình sự về kinh tế, tham nhũng, chức vụ⁷⁵

Theo báo cáo của Chính phủ, công tác công tác thu hồi tài sản bị thất thoát, chiếm đoạt trong các vụ án hình sự về kinh tế, tham nhũng, chức vụ tiếp tục được quan tâm chỉ đạo triển khai thực hiện theo đúng yêu cầu. Bộ Tư pháp đã báo cáo Thường trực Ban Chỉ đạo Trung ương về PCTNTC để tháo gỡ khó khăn, vướng mắc liên quan đến việc xử lý tài sản kê biên để bảo đảm THA mà có yêu cầu phân chia tài sản chung⁷⁶; đề nghị Bí thư Tỉnh ủy, Thành ủy, Trưởng ban Ban Chỉ đạo PCTNTC cấp tỉnh quan tâm, chỉ đạo thu hồi tài sản trong các vụ án hình sự về tham nhũng, kinh tế⁷⁷; đồng thời chỉ đạo chặt chẽ các cơ quan THADS trong quá trình triển khai thực hiện.

Kết quả: Năm 2023, đã thi hành xong 2.264 việc, tăng 19,47% so với năm 2022, đạt tỉ lệ 67,10%; thi hành xong trên 20.405 tỷ đồng, đạt tỉ lệ 41,11%, tăng 27,62% so với năm 2022. Trong 07 tháng đầu năm 2024, đã thi hành xong 1.403 việc, đạt tỉ lệ 42,06%, tăng 36,88% so với cùng kỳ năm 2023; thi hành xong trên 10.481 tỷ đồng, đạt tỉ lệ 19,10%, giảm 45,18% so với cùng kỳ năm 2023.

4.2. Một số hạn chế, khó khăn

- Trong lĩnh vực GDTP: việc triển khai thực hiện các nhiệm vụ được giao trong Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15, Nghị quyết số 853/NQ-UBTVQH15 của Chính phủ, Bộ Tư pháp còn một số tồn tại, hạn chế, khó khăn. Chế độ bồi dưỡng, chính sách đối với người GDTP còn thấp và lạc hậu, tuy nhiên chưa được tháo gỡ kịp thời. Vấn đề này xuất phát từ nguyên nhân chủ quan là hiện nay đang vướng quy định tại Nghị quyết số 27-NQ/TW về cải cách tiền lương. Theo Báo cáo của

⁷³ Báo cáo số 54/BC- BTP ngày 29/01/2024 của Bộ Tư pháp.

⁷⁴ Thanh Hóa, Đắk Lắk, Bà Rịa - Vũng Tàu và Thành phố Hồ Chí Minh.

⁷⁵ Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15.

⁷⁶ Báo cáo số 136-BC/BCSD ngày 04/4/2023 của Ban cán sự đảng Bộ Tư pháp báo cáo Thường trực Ban Chỉ đạo Trung ương về PCTNTC đề nghị Ban cán sự đảng TANDTC cho ý kiến và hướng dẫn TAND các cấp thống nhất trong việc xử lý đơn khởi kiện yêu cầu phân chia các tài sản được tuyên kê biên; tham mưu, đề xuất đưa vào Tô công tác 153 của Thủ tướng Chính phủ để có giải pháp tháo gỡ...

⁷⁷ Công văn số 494-CV/BCSD ngày 21/4/2023 của Ban cán sự đảng Bộ Tư pháp.

Chính phủ, đến nay có 12/15 bộ, cơ quan ngang bộ đã ban hành quy trình giám định, trong đó có quy định thời hạn giám định ở lĩnh vực chuyên môn thuộc thẩm quyền quản lý; còn 03 bộ, cơ quan ngang bộ chưa ban hành quy trình giám định.

- Về công tác THAHC: vẫn còn nhiều bản án, quyết định của Tòa án về vụ án hành chính đã có hiệu lực pháp luật nhưng chưa được thi hành xong⁷⁸, trong đó, có không ít bản án người phải thi hành án là UBND, Chủ tịch UBND cấp tỉnh hoặc đã tồn đọng nhiều năm nhưng chưa được tổ chức thi hành dứt điểm. Đến nay, chưa có trường hợp nào người phải thi hành án là cơ quan nhà nước hoặc người có thẩm quyền trong cơ quan nhà nước bị xem xét, xử lý trách nhiệm do chậm thi hành án, không chấp hành, chấp hành không đúng hoặc không đầy đủ nội dung bản án, quyết định của Tòa án mặc dù có nhiều vụ việc Tòa án đã ra quyết định buộc THAHC, Viện kiểm sát đã kiến nghị việc THAHC, cơ quan THADS đã có các văn bản đơn đốc, kiến nghị xem xét trách nhiệm⁷⁹.

- Về công tác thu hồi tài sản bị thất thoát, chiếm đoạt trong các vụ án hình sự về kinh tế, tham nhũng, chức vụ: mặc dù đã có nhiều cố gắng, tỷ lệ thi hành xong về việc tăng hơn so với cùng kỳ nhưng tỷ lệ thi hành xong về tiền 7 tháng đầu năm 2024 đạt thấp và giảm so với cùng kỳ.

4.3. Về giải pháp, kiến nghị và cam kết thực hiện trong thời gian tới đối với những nội dung chưa hoàn thành theo nghị quyết

UBTP cơ bản nhất trí với những đánh giá về tồn tại, hạn chế và nguyên nhân và các giải pháp, kiến nghị Chính phủ đã đề ra trong Báo cáo. Đề nghị Chính phủ có những giải pháp quyết liệt để tạo sự chuyển biến căn bản hơn nữa trong việc thực hiện các chỉ tiêu, nhiệm vụ, giải pháp theo các Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15, Nghị quyết 853/NQ-UBTVQH15 của UBTVQH; khắc phục triệt để những nguyên nhân chủ quan dẫn đến những hạn chế, tồn tại.

III. KIẾN NGHỊ

1. Đề nghị Chính phủ, VKSNDTC, TANDTC cần tiếp tục quan tâm thực hiện đồng bộ các giải pháp để thực hiện có hiệu quả các nghị quyết của Quốc hội, nghị quyết, kết luận của UBTVQH về công tác tư pháp; tập trung khắc phục những tồn tại, hạn chế đã được nêu trong Báo cáo, nâng cao hơn nữa chất lượng công tác điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; có giải pháp trọng tâm để khắc phục triệt để, không để xảy ra trường hợp làm oan người vô tội; tiếp tục phấn đấu đạt và vượt các chỉ tiêu theo yêu cầu của Quốc hội tại Nghị quyết số 96/2019/QH14 ngày 27/11/2019, năm sau chuyển biến tốt hơn năm trước. Tăng cường kỷ luật, kỷ cương và nâng cao năng lực, chất lượng thực thi công vụ của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức; đội ngũ cán bộ làm công tác tư pháp.

⁷⁸ Trong đó, tập trung ở các địa phương: Thành phố Hồ Chí Minh, Hà Nội, Đắk Lắk, Kiên Giang, Phú Yên, Bình Thuận, Thanh Hóa, Lâm Đồng, Bà Rịa - Vũng Tàu, Quảng Nam...

⁷⁹ Năm 2023 Tòa án đã ban hành 571 quyết định buộc THAHC và 6 trong tháng đầu năm 2024 là 107 quyết định buộc THAHC; các cơ quan THADS ban hành 135 kiến nghị xử lý trách nhiệm đối với các trường hợp không chấp hành án hành chính.

2. Đề nghị Chính phủ:

(1) Trong công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật; công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự an toàn xã hội

- Tiếp tục tăng cường công tác phòng ngừa xã hội, phòng ngừa nghiệp vụ; phối hợp với các bộ, ngành có liên quan và các địa phương tiếp tục có giải pháp cụ thể hơn nữa trong thời gian tới để nâng cao chất lượng công tác phòng, chống tội phạm về “tín dụng đen”, cho vay lãi nặng, rửa tiền, đòi nợ thuê, mua bán người...

- Tăng cường hơn nữa công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật về phòng, chống ma túy trong toàn dân, đặc biệt tăng cường thời lượng tuyên truyền đối với lứa tuổi thanh thiếu niên để nâng cao nhận thức về việc nhận diện, phòng, chống tội phạm ma túy; đẩy mạnh công tác tuyên truyền đến cơ quan, tổ chức, người dân để nâng cao nhận thức và cảnh giác với tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng, mạng viễn thông.

- Tiếp tục tăng cường công tác tuyên truyền, nâng cao ý thức trách nhiệm của người tham gia giao thông, hoàn thiện thể chế, xử lý nghiêm hành vi vi phạm pháp luật về an toàn giao thông, có giải pháp hữu hiệu giảm tai nạn giao thông; hoàn thiện thể chế về phòng cháy, chữa cháy, tăng cường tổ chức tuyên truyền về công tác phòng cháy, chữa cháy cho người dân; đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra các khu vực có nguy cơ cháy nổ cao; kiên quyết xử lý nghiêm các hành vi vi phạm về phòng, chống cháy nổ.

(2) Trong lĩnh vực GDTP, thi hành án

- Tiếp tục chỉ đạo các bộ, ngành có liên quan ban hành đầy đủ quy trình giám định theo quy định; chỉ đạo Bộ Tư pháp tiếp tục nghiên cứu, rà soát Luật GDTP, trên cơ sở đó đề xuất sửa đổi Luật để kịp thời khắc phục các khó khăn, vướng mắc trong công tác quản lý nhà nước về GDTP và hoạt động GDTP.

- Chỉ đạo làm rõ các nguyên nhân chủ quan và khách quan của tồn tại, hạn chế trong công tác thi hành chính, nhất là nguyên nhân đến nay chưa thực hiện được việc xử lý trách nhiệm đối với các trường hợp chậm thi hành án, không chấp hành, chấp hành không đúng hoặc không đầy đủ nội dung bản án, quyết định của Tòa án.

- Tiếp tục chỉ đạo quyết liệt và có giải pháp phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả công tác thu hồi tài sản trong thu hồi tài sản bị thất thoát, chiếm đoạt trong các vụ án hình sự về kinh tế, tham nhũng trong thời gian tới.

(3) Tiếp tục thực hiện đầy đủ yêu cầu tại Mục 4 của Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15 về trách nhiệm “*bố trí kinh phí để đầu tư cơ sở vật chất, trụ sở, trang thiết bị, phương tiện làm việc cho VKSND và TAND thực hiện tốt nhiệm vụ được giao; ưu tiên bố trí kịp thời kinh phí để TAND và các cơ quan hữu quan tổ chức hiệu quả phiên tòa trực tuyến và các đề án đã được phê duyệt*”.

Trên đây là Báo cáo thẩm tra việc thực hiện các nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về giám sát chuyên đề và chất vấn từ đầu nhiệm kỳ Quốc hội khóa XV đến hết

năm 2023 thuộc lĩnh vực Ủy ban Tư pháp phụ trách. Ủy ban Tư pháp xin kính trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội./.

Nơi nhận:

- UBTVQH (để b/c);
- Tổng thư ký Quốc hội;
- TT UBTP;
- Lưu: HC, TP.
- Epas: 56787

**TM. ỦY BAN TƯ PHÁP
CHỦ NHIỆM**

(Đã ký)

Lê Thị Nga